

ДНЕВНИКЪ

(Стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ ШЕСТА РЕДОВНА СЕССИЯ.

III ЗАСЪДАНІЕ ВЪ ЧЕТВЪРТАКЪ НА 25 ОКТОМВРИЙ 1884 ГОД.

(Начало въ единъ часа послѣ пладне. Подъ предѣтелството на г. Дра Хаканова)

Предсѣд.: Присѣтствувать 39 души, отсъствувать съ отпускъ г. г. Серафимовъ, Д. Стамбуловъ и Кюпрюлю сфенди.

Секр. Костовъ: (Чете протокола на първото заседание. Приема се безъ поправка.)

(Чете протокола на второто заседание, който сѣщо се приема безъ поправка.)

(Чете) № 3793. 25 Октомврий 1884.

Господине Предѣдателю,

Имамъ честта да ви съобщя, че съгласно съ чл. 98 отъ Орг. Уставъ, азъ назначавамъ главнитѣ администратори господа Начовъ — Главний Секретаръ, Директоръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла; Я. Груевъ — Директоръ на Народното Просвѣщение и С. С. Бобчевъ — Директора на Правосъдието, да мя представляватъ въ уважаемото Обл. Събрание, презъ настоящата му редовна сессия.

Примете и пр.

Главний Управитель:

(подп.) **Г. Кръстевичъ.**

Началникъ на Канцеларията:

(подп.) **Н. Власаковъ.**

(За свѣденіе)

№ 3795. 25-й Октомврий 1884 год.

Господине Предѣдателю,

Заедно съ настоящето ми имамъ честта да ви испрати въ 60 екземпляра, за разгледаніе и одобреніе отъ уважаемото Обл. Събрание, единъ законо-проектъ за филок-

серата, придруженъ отъ изложението на мотивитъ му, изработенъ въ Дирекцията на Земледѣлието, Търговията и Общитъ Сгради.

По тоя предметъ е издаденъ публично-административенъ правилникъ на 5-й Октомврий 1884 год.

Примете и пр.

Главний Управителъ:

(подп.) Г. Кръстевичъ.

Началникъ на Канцеларията:

(подп.) Н. Власаковъ.

(На надлежната комиссия)

№ 278. 23-й Октомврий 1884 год.

Господине Председателю,

При настоящето си имамъ честь да ви приключа за знание единъ списъкъ на лицата потвърдени отъ Върховното Съдилище на Источна Румелия за депутати въ Областното Събрание.

Председателъ на Върховното Съдилище:

(подп.) Г. Груевъ.

Секретаръ: (подп.) С. Шамовъ.

Списъкъ на лицата потвърдени отъ Върховното Съдилище на Источна Румелия за депутати въ Областното Събрание отъ долуозначенитъ колегии.

Г-нъ Д. Мишковъ	отъ Хасковската	изб. колегия	Г-нъ Ст. П. Стефановъ	отъ Котленската	изб. колегия
„ К. Величовъ	„ Пробоската	„ „	„ Х. Д. Х. П. Б. джиевъ	„ Драмската	„ „
„ Г. Бѣлчовъ	„ Харманлийската	„ „	„ Д. Бъркаловъ	„ Бургаската	„ „
„ Пв. П. Герджиковъ	„ Куру-Чешменската	„ „	„ Ат. Гюм.-Герданъ	„ Анхилската	„ „
„ Кюпрулу Сюлейм.	„ Кърджелйската	„ „	„ Ив. Вазовъ	„ Кариобатската	„ „
„ Г. Груевъ	„ Градъ Пловдивъ	„ „	„ Ив. Ст. Гешовъ	„ Ст.-Загорската	„ „
„ Д. Юрковъ	„ Пещерската	„ „	„ Д-ръ Хакановъ	„ Чирпанската	„ „
„ Г. Консоловъ	„ Ихтиманската	„ „	„ Ст. Костовъ	„ Къзанлъжската	„ „
„ П. Машовъ	„ Стрѣлченската	„ „	„ Хр. Христовъ	„ Мъглижката	„ „
„ Д-ръ Янколовъ	„ Карловската	„ „	„ Д-ръ Калатиновъ	„ Евджилерската	„ „
„ Пв. К. Петровъ	„ Хисаръ-Кюселерс.	„ „	„ Н. Наботковъ	„ Сейменската	„ „
„ Ст. С. Бобчевъ	„ Изворската	„ „	„ От. Понъ Тилевъ	„ Т.-Назарджикс.	„ „
„ Д. Пл. Стамболовъ	„ Селджиковската	„ „	„ Х. Д. Х. П. Б. джиевъ	„ Сливенската	„ „
„ Христо Гендовичъ	„ Къзылъ-Агачската	„ „	„ Добре Стоиловъ	„ Х.-Елеската	„ „
„ Д. Аргириадисъ	„ Каваклийската	„ „	„ Д-ръ Антониадисъ	„ Станимашката	„ „
„ Ст. С. Бобчевъ	„ Ямбълската	„ „	„ Х. Д. Х. П. Б. джиевъ	„ Ново-Загорск.	„ „

(за свѣдѣние).

ПРОШЕНИЕ.

Г-не Председателю! Домашни причини ме принуждаватъ да отсъствувамъ изъ столицата за нѣколко дни. За това Ви моля, издѣйствивайте ми, отъ Уважасмого Обл. Събрание, осемдневенъ отпущъ отъ днесъ.

Съ почитание.

25 Октомврия 1884.

(Подписалъ) Пв. А. Тонджоровъ.

Аргириади: Азъ съмъ противенъ на тоя отпущъ.

Председ. : Кои сж за отпускъ на г. Тонджорова?

Наботковъ : Г. Аргириади не е съвсѣмъ противенъ за отпуска, но само мисля, че иска по-малко отпускъ да се даде. Азъ предлагамъ да се даде 4 дни. Това е достатъчно.

Председ. : Г. Аргириади предлага да се не дава никакъвъ отпускъ. (Гласове : за кои причини). Пезная.

Герджиковъ : Когато е въпросъ за даване отпускъ или не, Областното Събрание има право да дава или да отказва. Когато човѣкъ иска 8—10 дни отпускъ нии не трѣбва да му правимъ препятствие. Трѣбва или да му дадемъ отпускъ или да му откажемъ съвсѣмъ. Вчера когато на други се даваше по 15 дни защо да не дадемъ и на г. Тонджорова.

Гендовичъ : Сжщо (смѣхъ).

Председ. : Подкрѣпя ли се предложението на г. Аргириади да се не дава отпускъ на г. Тонджорова? Не се подкрѣпя. Тогава исканият отпускъ се дава.

Секр. Костовъ : (Чете)

Пловдивъ, Предсѣдателю Обл. Събрание.

Моля да ми неходатайствувате отъ уважаемото Обл. Събрание тридневенъ отпускъ.

(Подп.) *Депутатъ Болджиевъ.*

(Гласове прието).

Председ. : На дневний редъ предстои да се избераатъ 4 члена за комиситѣ : за прошения, за Общ. Сгради, за Просвѣщенieto и Вжтрѣш. Дѣла.

Герджиковъ : Може да се гласува за всичкитѣ тия 4 члена въ единъ бюлетинъ. Само бюротъ да каже кои лица не сж избрани въ комиситѣ.

Председ. : (Съобщава не избранитѣ лица).

Маджаровъ : Азъ друго-яче разбрахъ предложението на г. Герджикова. Да каже г. Предсѣдателя кои лица не фигуриратъ ни въ една комисия и за тѣхъ да гласуваме. Тѣй като нии сега незнаемъ кои сж избрани и кои оставатъ да се избиратъ. Последното трѣбва да се знае защото неможе да бжде единъ избранъ въ двѣ законодателни комисии. (Единъ гласъ : като нѣма депутати потвърдени, то остава да изберемъ само за Общитѣ Сгради още едно лице, за другитѣ недостигатъ.)

Председ. : Азъ казахъ това, което пита г. Герджиковъ. Ако тия лица не сж още подвърдени за депутати, то щомъ се подвърдятъ ще влѣзатъ въ комиситѣ. (Гласове : отпускъ). Давамъ отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Председ. : Като единъ отъ квесторитѣ отежтствува съ отпускъ, моля почит. Събрание да назначи единъ депутатъ за да го замѣти. (Гласове : Кювлиевъ. Прието.)

(Прочитатъ се бюлетинитѣ). Гласуватъ 29 души. Получили за комисията за общитѣ сгради г. Гюмюшъ Герданъ 29 гласа. За прошет. комисия Тонджоровъ 21 гл., Р. Стамбуловъ 4, От. Тилевъ 1. За комисията за просвѣщенieto Р. Стамбуловъ 15 гл., О. Тилевъ 14, Тонджоровъ 2. За комисията за вжтрѣш. дѣла Тонджоровъ 4 гл., Ново-Загорский депутатъ 4, Кюпрюлю 1, Рупчоский депутатъ 1, Р. Стамбуловъ 1, Гендовичъ 1, О. Тилевъ 1.

Понеже Тонджоровъ е избранъ въ прошетар. комисия съ 21 гласъ, то въ комисията за вжтрѣш. дѣла остава другъ.

Вторий дневенъ редъ е прочитанието проекта за адреса. Комисията която го съставя извѣсти, че ще требватъ още 10 минути да се приготви окончателно проекта. Тѣй ли ще почака Обл. Събрание или да дамъ отпускъ. (Гласове : отпускъ). Давамъ отпускъ.

Слѣдъ отиуекъ.

Предсѣд.: Меля г. Докл. на комисията да прочете проекта.
Докл. Геновъ: (Чете отъ трибуната).

Ваше Високо-Превъсходителство!

Областното представителство на П. Румелия спѣши да ви искаже своята благодарностъ за довѣрието и съчувствието, изказани къмъ него въ словото, съ което отворихте настоящата сесия на Областното Събрание.

Областното представителство, което се въодушевява отъ сжщитѣ чувства къмъ Ваше Високо Превъсходителство, намира въ такова взаимно довѣрие едно здраво ручателство на задружие и плодотворна дѣятелностъ за прѣуспяването на тая Автономна Область.

Водими отъ съзнанието на длъжността, която ни налага високій мандатъ даденъ намъ отъ населението, ний, областнитѣ представители, напълно сподѣляме убѣждението на Ваше Високо Превъсходителство за нуждата да се приематъ сериозни мѣрки за по доброто урѣждане на разни клонове отъ управлението, и за повдиганieto економическото положение на страната. — Тия важни задачи ще бждатъ предметъ на особеннитѣ ни грижи прѣзъ течението на тая сесия, и, надѣваме се че и правителството на Ваше Високо-Превъсходителство ще положи всичкитѣ си старания, за да се увѣличатъ тия грижи съ най-удовлетворителенъ резултатъ.

Отъ законопроектитѣ и предложенията съ които правителството има да сезира Областното представителство, то, съ особно прилѣжане и внимание ще се занимае съ ония, които се досятъ до економическото подобрене на страната.

То ни повѣлява настоятелно да земемъ сериозни мѣрки, които правителството спрavedливо туря на първо мѣсто: основанието на поземелна банка, построиванieto на желѣзница — трамвай, отъ Бургасъ до Ямболъ, ако е възможно, и по пататъкъ урѣжданieto на кадастралний данѣкъ.

Като е думата за законодателната дѣятелностъ на Областното Събрание, ние се намираме принудени да изразимъ на Ваше В. Превъсходителство нашата скръбъ за практиката, която се е до сега слѣдвала отъ Високата Порта въ отношение на потвърдяването на Областнитѣ закони, и дѣйствително отхвърлянето и неодобренieto на цѣль редъ закони парализиратъ автономнитѣ права на тая Область, и осуетяватъ усилията на законодателната ѣ власть, за доброто устройство и успѣшно развитие на страната.

Прѣдъ видъ на едно такъво положение Областното законодателство вѣрва, че безъ да стане нужда отъ по енергически заявления, Ваше В. Превъсходителство ще успеете чрѣзъ цѣлесъобразни старания да отстраните причинитѣ на тѣзи затруднения.

За длъжностъ считаме при това да обърнемъ вниманието на Ваше В. Превъсходителство, че пограничитѣ власти на Империята сж прибѣгнали напослѣдкъ до принудителни мѣрки спрямо непредаденитѣ въ Роднитѣ наши села, и въ нѣкои мѣста отъ предмѣтнитѣ непредадени села, тѣ сж нарушили териториално публичното право на тая Автономна Область. Областното представителство нѣма съмнѣние, че Ваше В. Превъсходителство сподѣля чувствата му по тоя важенъ въпросъ и се надѣе че Вие ще настояте енергически гдѣто трѣбва за окончателното му изравнение съобразно съ мѣждународнитѣ опрѣдѣления за пограничната делимитация на нашата Область.

Областното представителство на свръшкъ, повторно изразява съчувствието си къмъ

Ваше В. Превъсходителство, и се надѣе, че нашитѣ задружни усилия ще се увѣличаждатъ съ сполуката за доброто на тая страна.

Председ.: Споредъ 10 чл. на Вжтр. Правилникъ разискванията на адреса ставатъ явни, въ едно заседание вътрѣ въ два дни слѣдъ прочитанieto. Какъ мисли Обл. Събрание, веднага ли да пристъпимъ къмъ разискването? (гласове: сега).

Наботковъ: Азъ станахъ да предложа нѣщо на г. г. представителитѣ. Като отговора на словото на г. Глав. Управитель е важенъ актъ, който трѣбва да направи Обл. Събрание още въ начало на своята сесия, трѣбва да се отложи разискването за другъ день за да може да се раздаде на г. г. представителитѣ, да можатъ да го обсъждатъ добръ и тогава да влѣзатъ въ разискването му. Затова трѣбва да се напечати. Самия Правилникъ дава това право именно, че разискването му може да стане най-много два дни откакъ се прочете, а Събранието нѣма друга работа. Затова предлагамъ да се постави на дневенъ редъ непременно въ сѣбота разискването на адреса, а до утрѣ да се напечати да се раздаде на г. г. представителитѣ и въ сѣбота да сѣ готви да разискватъ.

Председ.: Подкрѣпя ли се това предложение на г. Наботковъ? (подкрѣпя се.) Турямъ го на гласуване и моля почит. г. представители, които сѣ за него да станатъ прави. (Пада)

Димитровъ: Като това предложение падна, предлагамъ както и въ другитѣ сесии: адреса да се чете по параграфъ и ако стане нужда да се предлага измѣнение.

Председ.: Това предложение на г. Димитрова не може да се приеме сега. Споредъ Вжтр. Правилникъ трѣбва Обл. Събрание да приеме по начало проекта, а слѣдъ това иде разискването му по параграфъ. (Гласове: нѣма възражения по начало.)

Секр. Костовъ: (Чете първий параграфъ. Приетъ безъ възражения.)
(Чете вторий параграфъ.)

Димитровъ: Единъ другъ въпросъ има да подигна, именно, че на трибуната нѣма представителъ отъ страна на г. Глав. Управитель. Може да има нѣщо въ адреса на което представителтъ на г. Глав. Управитель да възрази.

Председ.: Споредъ Ор. Уставъ Директоритѣ сѣ длъжни да присѣствуватъ въ разискванията на въпроситѣ, въ Обл. Събрание безъ да знае да ли присѣствува нѣкой комисаръ на г. Глав. Управитель, може да разиска. За да се излѣзе изъ въпроса подобръ г. Димитровъ като приврѣмененъ Директоръ може да отиде на официалната трибуна.

Г. Груевъ: Споредъ досегашната практика никога при разискването адреса въ отговоръ на словото на г. Гл. Управитель не е зималъ участие правителствениый комисаръ и това има своето собствено значение. Адресътъ е отговоръ на словото на г. Глав. Управитель, въ който Обл. Събрание трѣбва да изкаже чувствата си спрямо Правителството и пр., именно това и ний правимъ сега. Г. Гл. Управитель отваря Обл. Събрание съ слово и казва какво чувство има, какво желае да се извърши. Представителитѣ трѣбва да отговоратъ на това споредъ както ги задължава правилника. Азъ не намирамъ за нужно да присѣствува при разискването на тоя отговоръ правител. комисаръ. Ако даже да бѣше станало това, да би зелъ думата правител. комисаръ да разиска, не би трѣбвало да му се даде тя. Затова въпросътъ подигнатъ отъ г. Димитрова е неумѣстенъ и моля Събранието да слѣдва разискването. (Гласове: прието)

Димитровъ: Не е тъй, защото може да има въ тия изражения и фрази на адреса нѣща докучителни. Както чухме по напредъ предписанието на г. Главный Управитель, съ което

явява, че и г. Бобчевъ е отъ назначенитѣ комисари, затова предлагамъ г. Бобчевъ да мише на трибуната.

Маджаровъ : Ор. Уставъ разяснява въпроса и ако има обидна работа въ адреса може да се яви отъ председателя. Комисарътъ при законодателни работи само въ тѣхъ може да зима участие да разисква. Но сега както каза г. Груевъ, правителството не може да се мѣси, да диктува въ Събрание то какъ въ адресъ да гласува, затова предложението на г. Груева е умѣстно.

Предсѣд. : Ще кажа на г. изпълняющій длъжностъ Директоръ, че, ако иска той може да отиде на трибуната, но и безъ това Обл. Събрание нѣма да допустне нѣкои не-прилични думи, защото председателятъ самъ може да спре това. (Гласове: исчерпанъ въпроса).

Гендовичъ : Не разбирамъ едно слово да се разисква безъ да има Комисаръ. Може да иска да възрази на това слово, кой ще възрази сега. Предписанието казва, че се назначаватъ трима комисари. Сега на официалната трибуна трѣбваше да ги има да защитатъ словото. Много по добре е и по-практически е, ако има комисаръ да защитава словото.

Д-ръ Янколовъ : Г. Гендовичъ като аджамия, види се, и като новъ другъ пакъ не е виждалъ такова нѣщо. (Смѣхъ). Правителството добре е да има свой представителъ, когато се разискватъ законопроекти, които е представило, за да ги защитава. Тукъ обаче правителството нѣма свои проекти.

Ако има нѣщо добро или лошо за г. Глав. Управ. да се разисква, то е по волята на Събрание то, т. е. туй е принципа когато се разисква адреса. Правителството не може да се мѣси въ него, имало въ него доказане или не. Доводитѣ на г. Груевъ сж толкова добри и практически, щото мисля да разискваме повече е излишно. Азъ моля да пристъпимъ по-нататѣкъ.

Величковъ : За адреса който правимъ къмъ Г. Глав. Управ. отъ нѣколко врѣме съмъ си съставилъ мнѣние, което не би трѣбвало да го ява, но което бихъ направилъ най-добрѣ да мълча върху веѣки въпросъ, който се отnosi до единъ адресъ отправенъ въ отговоръ на словото на Г. Глав. Управителъ. Споредъ мене Обл. Събрание не би трѣбвало да прави адресъ, по тая идея като не вѣрвамъ да намѣри съчувствие въ камарата оставямъ я за себе си, и ако би, иначе ще се постарая въ това да убѣда публичното мнѣние и моитѣ събратия, че даването на адресъ отъ страна на Обл. Събрание къмъ Г. Глав. Управ. е излишна работа. Но като говоря сега за тоя собственъ въпросъ, подигна се и другъ въпросъ да ли трѣбва комисаръ при разискването на адреса или не. Азъ съмъ принуденъ да изкажа противно мнѣние отъ онова на Г. Груева, Янкулова и да кажа, че ако адреса има значение, то е че изразява програмата на представителството, програма поставена сѣбщо тая на правителството изложена въ словото на Г. Глав. Управителъ. Г. Глав. Управ. не дохожда тукъ да каже само добрѣ дошли, но изказва положението на страната, намѣрението му за подобрението ѣ, какви мѣрки е зель, какви законопроекти е приготвилъ съ които да сезира Обл. Събрание и пр. и напомня на Обл. Събрание какво да прави то за да съдѣйствува на правителството въ неговото намѣрение да подобри положението на страната. Пие въ свой адресъ отговарямъ на желанията на правителството. Твърдѣ е възможно въ тоя адресъ да изкажемъ даже недовѣрие било къмъ извѣстенъ клонъ на управлението, било изобщо къмъ цѣлото управление и правителството е длъжно да има свой комисаръ. Не да налага своето мнѣние на Обл. Събрание, какво трѣбва да пине или какъ трѣбва да постъпи въ извѣстни случаи, но

да даде обяснения на представителитѣ въ нѣкои работи, защото много е възможно представителитѣ да се намѣратъ въ заблуждение. Предположете че депутатитѣ въ нѣкои случаи внесатъ въ адреса нѣкои фрази за неблагонадѣжностъ или за извършени нѣкои мѣрки отъ правителството преди отварянието на сесията. Кой ще ни изкара отъ това заблуждение, ако не ни се дадатъ обяснения отъ страна на правителството. Съ туй значи изказваме прямо недовѣрие къмъ правителството, затова трѣбва при разискванието на адреса да присѣтствува правител. комисарь, който да се постарее да ни убѣди, че правителството въ дадения случай не заслужава укоръ. Всички нии виждамъ търгаме отъ това убѣждение, че въ тоя адресъ сега нѣма да кажемъ освѣтъ блги думи за правителството и за това тая идея, именно че не присѣтствувалъ тукъ правител. комисарь, мисля не умѣстно се подигна. Азъ мисля, че ни въ единъ актъ на Обл. Сѣбрание не е толкова нужно присѣтствието на комисарь както при разискванието на адреса. Азъ мисля, че Обл. Сѣбрание трѣбва дае да отложи сега адреса и да се разисква, когато има комисарь тукъ. Само и само да се избѣгнатъ нѣкои думи които могатъ да бѣдѣтъ противъ правителството и върху които не сме напълно освѣтени да ли заслужаватъ да ги приемемъ и заедно съ това се пусне въ разискване и една друга идея. Напр. каза съ, че ако се изкажатъ обидни думи къмъ правителството и кате нѣма кой да отговори отъ страна на правителството, тогава самъ председателътъ щѣлъ да сире вниаванието въ адреса на тия думи. Азъ не припознавамъ това право на председателътъ. Нии имаме право да обсъждаме дѣлата на правителството и то може, чрезъ своитѣ комисари да прави възражения; но нии сме свободни да не приемемъ тия възражения, щомъ видимъ, че не можемъ да се разубѣдимъ въ нѣщо. Г. председателя може изстина да спира депутатитѣ да произнасятъ нѣщо обидно, но въ други случаи.

Предсѣд.: Честъ имамъ да кажа на г. Величкова, че съгласно съ Правилника и Орг. Уставъ, колкото нѣкти представителитѣ кажатъ обидни думи за правителството или за друго, може председателътъ и длъженъ е да направи бѣлѣжка.

Ком. Вобчевъ: (Отъ официалната трибуна.) Зехъ, г-да, думата да направа една предварителна бѣлѣжка. Дѣйствително въ качеството си сега на комисарь, длъженъ съмъ за всичко, въ запитванията, или за всичко което би се направило отъ кой и да бѣ представителъ, по поводъ на адреса да отговора. Това го признавамъ. Но права бѣлѣжка, че, ако се приеме отъ Обл. Сѣбрание, че дѣйствително правител. комисарь трѣбва да дава отговоръ за това или за онова, или непременно трѣбва да се намѣри на трибуната да дава обяснения при разискванието на адреса; азъ заявлявамъ отъ сега, че необходимо е адреса по-напредъ да се попрегѣда отъ комисара и само тогава може той да отговори. Съ една дума ако се намѣри за нужно, че при разискванието на адреса трѣбва комисарь, то и трѣбва да се отложи разискванието му за идущето заседание за да се приготви по него правител. комисарь.

Предсѣд.: На дневний редъ е разискванието на адреса членъ по членъ. Подигна се единъ инцидентенъ въпросъ, да ли трѣбва да присѣтствува тукъ правител. комисарь или не. Понеже такъвъ комисарь дойде на официалната трибуна, може Сѣбранието да разисква или пакъ да рѣши въпроса, (Единъ гласъ: искамъ думата) за присѣтствието на комисари. Слѣдъ това можа да дамъ думата на г. Гешова. (Гешовъ: по напредъ отъ Вобчевъ азъ искахъ думата.) Споредъ Орг. Уставъ за комисаритѣ не се държи разлика. (Гешовъ: кой е тоя членъ на Орг. Уставъ, искамъ да го знаа) Желас ли Сѣбранието да

разисква адреса или желае да го отложи до присъствието на комисарь? (Гласове: то се рѣши.) Моля г. Секретаря да чете по-нататъкъ.

Комис. Бобчевъ: Още еднажъ заявлявамъ, че, ако Обл. Събрание мисли необходимо присъствието на комисарь и че той трѣбва да дава обяснения по адреса, то искамъ да се отложи разискването му до идущето заседание.

Гешовъ: Не можа да помисля защо опредѣляваме почва върху която не можемъ получи отговоръ. Жалостния неприятенъ случай за тия разисквания трѣбва да се благодаримъ на г. Димитрова, който въ особената си ревностъ да присъствува тукъ и представителъ на правителството подигна неумѣстенъ въпросъ. Намѣсто сега да слѣдваме да разискваме въпроситѣ си, нии се сплѣтохме въ неумѣстни въпроси. Разискванията на Обл. Събрание сж публични и правителството може да знае какво може да се разисква послѣдующий день за който Обл. Събрание опредѣля дневенъ редъ. Въ салона при вратата на Обл. Събрание има таблица закачена, въ нея се казва, че на първий дневенъ редъ е избранието допълнителни членове на комиситѣ, а на втори разисквания върху адреса. Правителството бѣше въ възможность да знае това нѣщо. И не само да знае, че ще бѣде прочетенъ адреса, но даже да предположи то (правител.) както става въ много случаи, че днесъ е възможно и да се приеме окончателно. Слѣдователно не бѣше длѣжностъ на Обл. Събрание да съобщава на правителството, че днесъ ще разисква адреса. Това бѣше длѣжностъ на неговитѣ комисари и директори, които сж се занимавали съ своитѣ бумажни и расправи въ канцеларитѣ. Тѣ трѣбваше да узнаятъ това и по своя собствена инициатива да дойдатъ да присъствуватъ тукъ. Ний комисаритѣ два дни си биемъ главитѣ съ адреса и дохождаме тукъ най-послѣ, предлагаме го на разискване. Отъ друга страна отъ лице полуофициално (смѣхъ) заявява ни се, че трѣбва да присъствува правител. комисарь. Какъ г. Бобчевъ дохожда и иска отлаганието. Мисля, че въ тоя случай правителството не е било вѣжливо спрямо Обл. Събрание. Трѣбвало би правителството да земе урокъ отъ тоя случай щото за напредъ да бѣде всекога готово да участвува въ разискванията на Обл. Събрание, като има интересъ въ тѣхъ. Колкото за въпроса да ли при разискването на адреса трѣбва непременно да присъствува правител. комисарь, азъ мисля това е едно фекулативно право на самото правителство. Ако то иска, хубаво, да прати свой комисарь, директоръ или специално лице, ако се интересува въ въпроса да земе участие въ разискването. Сиречь да защити това което то мисли за нужно и да отрече това което мисли, че не трѣбва да бѣде официално. Но Обл. Събрание като прие еднажъ по принципъ адреса да глѣда да му се замедлява работата отъ г. Димитрова, значи правителството не е счело за по-добре да опредѣли своето фекулативно право. Мисля не е работа Обл. Събрание да чака, то трѣбва съ врѣме да свърши своята работа, а послѣ да глѣда много по-важна. Обл. Събрание е зависяло отъ такива и други принципиални предложения по разискването на адреса, но то трѣбва да располага добръ съ врѣмето си да може да се занимае съ работитѣ които г. Гл. Управителъ е изказалъ въ словото, за да може то (Събр.) заедно съ правителството да извърши нѣщо полезно за страната. Послѣдствие на това Събранието може да прекрати тоя инцидентъ, но е и свободно да приеме предложение то на г. Бобчева срѣщо което впрочемъ азъ не съмъ съгласенъ.

Прав. Ком. Бобчевъ: Натякванията които г. Гешовъ изказа къмъ правителството за това, че то не отговорило на врѣме или не се направило щото на врѣме да дойде на официалната трибуна правител. комисарь, било подигнато предъ видъ на обстоятелствата, че правителството пренесено въ своитѣ работи, пренебрѣгло длѣжността си.

Азъ заявявамъ, че заявлението на нѣкои г-да депутати и това на г. председателя, т. е. че нѣма нужда при разискванието на адреса да има правит. комисаръ, който да дава такива и такива обяснения и да защищава словото, това е причина, че не сж зети такива мѣрки щото да се намѣри тукъ на вѣрме правител. комисаръ. (Гешовъ: браво и ржко-плѣска). По еднажъ подигнатъ тоя въпросъ, че трѣбва да има правител. комисаръ и азъ който имамъ щастнето или нещастнето — тѣй да кажа — да стана комисаръ отъ страна на правителството чакахъ да се свърши тоя инцидентъ. Но като видѣхъ, че настоявате да има правител. комисаръ на официалната трибуна дойдохъ тукъ и заявявамъ пакъ, че, ако дѣйствително Обл. Събрание мисли, че присѣдствението на комисаръ е нужно, азъ желая просто да се отложи разискванието, за да може да се попрегѣда адреса, защото възможно е и да се подигне нѣкое запитване и на което ще трѣбва да отговора. Впрочемъ казвамъ още еднажъ, че и безъ комисаръ ще бѣде по-добрѣ да се разиска. Само ако се настоява на първото моля да се приеме предложението ми.

Маджаровъ: Азъ моля да се закрие това разискване като комисари стои на официалната трибуна (гласове: изчерпанъ въпросътъ).

Юруковъ: Азъ искахъ думата да кажа, че практиката въ Обл. Събрание е правител. комисаръ да не прави предложения. Може да иска отлаганието на единъ въпросъ за да се пригответи по него, но не и да прави предложения. Слѣдователно отъ тая точка зрѣние, като глѣдамъ предложение за отлагане нѣма, защото правит. комисаръ не иска отлагане, но прави предложение. Сега правит. комисаръ да ли е нуженъ, това може да се рѣши така, както се поглѣдне на въпроса. Първо и първо, че когато правителството съчинява своето слово не вика депутатитѣ да ги пита, какво мислятъ тѣ и какво могатъ да кажатъ. Сжщо и нии когато отговаряме на това слово не е нужно да присѣдствува Правителството или неговий представителъ. По отъ практика на парламентарнитѣ държави, Правителството когато не е съ народното сѣбрание въ добри отношения, именно затова, ако правител. комисаръ мисли, че не е въ състояние да отговори на въпроситѣ, само за тая причина може да се отложи разискванието.

Груевъ: Въпросътъ да ли е задължително присѣдствението на единъ комисаръ въ разискванията на отговора още не е рѣшенъ и желателно е да се рѣши, но мисли, че не ще бѣде добрѣ да стане прецедентъ щото да се мисли, че присѣдствующий комисаръ има право да се мѣси въ разискванията на адреса. Азъ не отказвамъ на комисари правото да дава въ разискванията на Обл. Събрание нѣкои свѣдения отъ страна на правителството, съ които може по-добре да се увѣратъ представителитѣ върху управлението и другитѣ работи, за да могатъ да знаятъ какъ да отговоратъ на словото на Гл. Управ. Но друго е да искаме свѣдения, друго е да даваме право на комисари да се мѣси въ разискванието. Никой не стказва това което каза г. Величковъ, че правителството може да дава чрѣзъ своитѣ комисари тукъ нужнитѣ свѣдения. Такива дѣйствиа представляватъ некаквиата отъ Гл. Управ., но въ разискванията незнай да ли може да се мѣси. Забѣлѣждамъ, че нии избираме комисия да съчинява проекта. Ти има право отъ всичкитѣ Директори да иска свѣдения да може да внесе въ адреса по пълни нѣща, да не се пропуснатъ въ него нѣкой работи неистинни. Сегашната комисия да ли е имала нужда отъ такива свѣдения не е въпросъ, за да се говори, но тя внесе работи въ адреса изучени и ти ще дава разяснения на представителитѣ, ако стане нужда, а не да дадемъ право на комисари да редактира това или онова. Да дадемъ право на правителството да се мѣси въ разискванията на адреса, значи да направимъ Обл. Събрание оръдие, да не дава изяснения на

истинскитѣ желанія на населението, което праща своитѣ депутати да представляватъ интереситѣ му. Затова ако Обл. Събрание мисли, че има нужда отъ нѣкои свѣденія отъ страна на правителството, може да приеме отлаганието, ако пакъ не, да слѣдва разискванието и въ такъвъ случай безъ да се глѣда, че комисарѣтъ присѣдствува или не.

Предсѣд.: Въпросътъ се рѣшава въ смисълъ както каза г. Груевъ. Щомъ е така рѣшенъ трѣбва да слѣдваме да разискваме членъ по членъ, значи оня прецедентъ се затвара. Самъ комисарѣтъ каза, че нѣма нужда отъ комисаръ. Така ли мисли Обл. Събрание?

Наботковъ.: Правител. комисаръ не е казалъ, че се отказва да приеме участие въ разискванието, напротивъ поиска отлаганието на въпроса, да се приготви по него, ако Обл. Събрание мисли присѣдствието му за нужно. Г. Груевъ каза да се рѣши че правителството нѣма право да се мѣси въ разискванията на отговора на словото, но работата е инакъ. Разискванията на адреса ставатъ така сѣщо, както ставатъ разискванията на законопроектитѣ и тогава и Директора и комисара иматъ право да искатъ думата. Ии не можемъ да рѣшимъ тѣ да се немѣсатъ въ нашитѣ разисквания. Така е тая работа. Колкото за г. Бобчевъ, че като правит. комисаръ отказалъ нужното присѣдствие на комисаря, той не е направилъ такова предложение. Колкото за отлаганието има право да го иска, както каза и г. Величковъ, защото въ случай че има думи, които осжждатъ правителството или нѣкое частно управление, което и да е то, то комисарѣтъ като представител на правителството трѣбва да дава обяснения. За да дава тия обяснения трѣбва да е приготвенъ, а за това Г. Бобчевъ иска отлаганието и мисли въ пълно право е да иска това.

Предсѣд.: Вжтр. Правилникъ не задължава Събранието какво рѣшение и да земе, да иска необходимо присѣдствието на кой да е Директоръ. Събранието до сега е вършило и ще върши работата както мисли за добръ. Г. г. Наботковъ, Груевъ или други неправатъ предложения да се рѣши нѣщо, та може да се пристѣпни по нататѣкъ. Защото като нѣма такова предложение и Правилника не задължава Събранието да се спира, та слѣдователно незная защо слѣдъ това да се счита инцидента незтворенъ. Ако Правител. комисаръ поиска думата може да му се даде. Въпросътъ да остане тѣй както и виждаме че е и да слѣдваме по нататѣкъ. Въ противенъ случай ако има нѣкой да прави предложение, то да го направи и да се свърши.

Д-ръ Янколовъ.: По нѣкой пътъ сами създаваме бръкотии по въпроситѣ и правителството не може да земе участие въ разискванието, но и съвсѣмъ не отказва категорически. Каза се, ако иска Областното Събрание присѣдствието на комисара да се отложи въпроса и ии да излѣземъ отъ това забръкано положение въ което сме сега. По принципъ адреса се прие и почна разискванието му. Подигна се инцидентъ и ии се спираме. Работата е иска ли правителството да земе участие въ разискванието, ако не ще, толкова по-добре за насъ. Ии като депутати тогава можемъ по открито да искажемъ мислитѣ си. (Гласове: на дневний редъ).

Секрет. Костовъ.: (Чете 2-й параграфъ. Приети).

(Чете 3-й и 4-й параграфи. Приети).

(Чете 5-й).

Наботковъ.: Не разбирамъ защо се туря тукъ «ако е възможно», когато се говори за кадастра. (Гласове: туй се отнася до желѣзницата). Азъ го разбрахъ инакъ. (Златаровъ: да се прибави и думата «по-нататѣкъ» за да се избѣгне двусмислие. Прието).

(Приема се до край).

Предсѣд.: Споредъ Правилника третото гласуване на адреса става по редъ какъ

то и гласуването на законопроектитѣ. Азъ моля Областното Сѣбрание да почака малко до дѣто донесатъ списъка на представителитѣ.

Секр. Костовъ: (Чете списъка).

Аристагеевъ	за
Гаввишъ	»
Францеско Райнолди	»
Мюфти ефенди	»
Гервасий	отсѣтствув.
Тонджоровъ	»
Маджаровъ	за
Вазовъ	»
Кювлиевъ	за
Петракоолу	»
Григорий. (Не разбрахъ нищо, нѣма и да кажа нищо). (Гласове: все едно).	
Хюсеинъ ефенди	за
Димитровъ	»
Златаровъ	»
Серафимовъ	отсѣтствув.
Р. Стамбуловъ	за
Русковъ	»
Бехлюлъ	»
Мишковъ	отсѣтствув.
Величковъ	»
Вѣлчевъ	за
Герджиковъ	отсѣтствув.

Кюпрюлю	отсѣтствув.
Груевъ	»
Юруковъ	за
Консоловъ	отсѣтствув.
Машевъ	за
Д-ръ Янколовъ	за
Кирковъ	отсѣтствув.
Д. Стамбуловъ	»
Аргиряиди	въздържамъ се
Бобчевъ	за
Стефановъ	»
Бояджиевъ	отсѣтствув.
Бракаловъ	»
Гюмюшъ Герданъ	въздържа се
Гендовичъ	за
Тилевъ	отсѣтствув.
Гешовъ	за
Д-ръ Хакановъ	за
Христовъ	отсѣтствув.
Д-ръ Калатиновъ	»
Наботковъ	въздържамъ се
Стоиловъ	отсѣтствув.
Найденковъ	за
Костовъ	за

Предсѣд. Гласуватъ 29 души представители, отъ тѣхъ 25 за и 4 се въздържатъ, слѣдователно адреса се приема.

Д-ръ Янколовъ: Като нѣма никакъвъ законопроектъ внесенъ въ Сѣбранието за да се занимава, мисля неще бѣде злѣ идущото засѣдание да стане въ понедѣлникъ. (Гласове: прието.)

Наботковъ: Азъ права предложение да се помоли Правителството като вече изборитѣ на Върхов. Сѣдилище се провѣриха и има въ нѣкои колегии единъ и сѣщъ депутатъ, да се помоли щото тия лица да кажатъ кои колегии приематъ да представляватъ а за овдовѣлитѣ да издадѣтъ приказъ и да се назначатъ изборитѣ по-скоро.

Д-ръ Янколовъ: Не мисли да ли е нужно такова предложение, защото отъ страна на правителството е направено това.

Наботковъ: Зная че е направено, но работата е, че азъ предлагамъ именно приказа по-скоро да се издаде. (Гласове: добръ.)

Предсѣд. Подкрѣпи ли се това предложение на г. Наботкова? (Подкрѣпи се). Туриамъ го на гласуване и моля които сѣ за него да станатъ прави. (Пада). Има ли нѣкой да направи предложение?

Гендовичъ: Гда! Споредъ думитѣ на г. Д-ръ Янколова, ако и да не съмъ вѣщъ въ дѣлата на Обл. Сѣбрание като още новакъ, (Гласове: нѣма въпросъ за разискване) но ще моля Правителството при всѣки днев. редъ да се намира Правител. Комисаръ. (Гласове: прието, прието.)

Предсѣд.: Моля г-да Депутати, ако има нѣщо да представите за идущий дневенъ редъ. (Гласове: кога ще бѣде идущето заседание.)

Д-ръ Янколовъ: Азъ права предложение въ понедѣльникъ.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на г. Д-ръ Янколова? (Подкрѣпя се) Които сж за него да станатъ прави. (приема се).

Ще ви моля г-да въ Сжбота да се съберете въ залата на Събранието за да си избератъ Комиснитѣ свои предсѣдатели.

(Звъни.) Засѣданието се затваря.

(Край въ 4 $\frac{1}{2}$ часа)

Предсѣдатель: Д-ръ Г. Хакановъ

Подпредсѣдатели: { Д. Юруковъ
Д-ръ Янколовъ

Секретари: { Костовъ
Стоиловъ

Стенографъ: Ив. А. Шандаровъ.